

ДЕРЖАВНЕ КОСМІЧНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПІВДЕННИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД
ІМ. О. М. МАКАРОВА»**

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

за 2019 рік

2021 рік

ЗМІСТ

1	ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	3
2	РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
3	ЛІКВІДНІСТЬ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ.....	14
4	ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	28
5	СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА КАДРОВА ПОЛІТИКА	31
6	УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ.....	34
7	ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ.....	36
8	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	37

1 ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» – головне державне підприємство ракетно-космічного напрямку машинобудівної галузі, підпорядковане Державному космічному агентству України.

ВО ПМЗ створено 21 липня 1944 року як Дніпровський автомобілебудівний завод (ДАЗ) з виробництва вантажних автомобілів, автомобільних кранів, автомобілів-амфібій.

З 1951 року завод перепрофільований на серійний випуск ракет розробки С.П. Корольова. З 1954 року на заводі розпочато освоєння балістичних ракет стратегічного призначення розробки КБ М.К. Янгеля.

З 60-х років ВО ПМЗ стає виробником унікальних космічних носіїв і космічних супутників.

З 1953 року крім ракетно-космічної техніки на ВО ПМЗ організовано випуск продукції цивільного призначення. Створено власну модель трактора ЮМЗ-6АКЛ. У 1983 році підприємство досягло обсягу виготовлення тракторів 60 тисяч за рік і до 1988 року включно виготовляло по 60 тисяч у рік.

Паралельно з виготовленням продукції виробничо-технічного призначення на підприємстві було освоєно випуск товарів народного споживання: кухонних комбайнів, дитячих велосипедів, малої пральної машини та інших – всього 34 найменування ТНС.

У 1991-1992 роках з метою проведення конверсії і рішення транспортної проблеми на Україні за розпорядженням Кабінету Міністрів підприємство почало освоєння і виготовлення тролейбусів. На кінець 2011 року виготовлено 1 032 тролейбусів. У 2016 році підприємство розпочало крупно вузлове складання тролейбусів «Дніпро Т103». На 01.01.2019 року виготовлено 82 тролейбуси «Дніпро-Т103».

З 1994 року підприємство почало виготовляти вітроенергетичні установки розробки СП "Уінденерго" та трамваї по конструкторсько-технічній документації СП "Татра-Юг". З 1994 р. по 2006 р. виготовлено 771 модулів ВЕУ 56-100 і з 1994 по 1996 рік – 27 трамваїв.

У 1995 році США, Росія, Україна і Норвегія підписали контракт на виробництво і запуск космічних носіїв «Зеніт» для програми «Морський старт».

У 2000 році освоєно виробництво сівалок СЗПЦ-12. До 2002 року виготовлено 40 сівалок, у вересні 2015 року – 1 сівалка.

З 2002 року почалося виготовлення вузлів до ВЕУ Т-600. За період з 2002 року по 1-й квартал 2014 року виготовлено вузлів на суму 19 566,8 тис. грн.

У 2008 році з космодрома Байконур проведено перший запуск РН «Зеніт-3SLБ» за програмою «Наземний старт» та підписан рамочний договір з компанією «Orbital» (США) про співробітництво в створенні РН «Taurus II».

2010 рік - проведені випробування першого українського супутника нового покоління «Січ-2». Завершена збірка основної конструкції першої ступені ракети-носія «Таурус-II». Перший виріб успішно відправлений до США на космодром Уоллапс.

13 лютого 2012 року з космодромом Куру (Французька Гвіана) було здійснено перший запуск ракет-носіїв «Вега», важливою частиною якої є рідинний ракетний двигун (РРД) РД-843 четвертого ступеня виробництва ПВДЕНМАШ.

У квітні 2017 року ПВДЕНМАШ уклав контракт з компанією S7 Sea Launch Limited на виготовлення 12 ракет-носіїв «Зеніт».

Підприємство багатoproфільне і має можливість виготовляти:

- ракети-носії типу «Зеніт», «Циклон», космічні апарати,
- універсально-просапні трактори ЮМЗ-6, ЮМЗ-80, ЮМЗ-82,
- односекційні тролейбуси ЮМЗ-Т2, ЮМЗ Е-186,
- шасі для літаків АН-140, АН-148, АН-158,
- вітроенергетичні установки ВЕУ 56-100, ВЕУ Т-600-48,
- технологічне устаткування, інструмент та інше,
- іншу продукцію за разовими замовленнями.

Станом на 01.01.2020 р. площа земельних ділянок ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» згідно Державних актів на право постійного користування землею складає 11 561,7297 га, із яких:

- у м. Дніпро – 744,8748 га (з урахуванням площ по фактичному розміщенню майна, що перебувають в процесі оформлення);
- у м. Павлограді – 89,9321 га; (площа ділянки збільшилась на 110 м² після одержання кадастрового номера);
- у Павлоградському районі Дніпропетровської області – 4 580,1000 га;
- у Васильківському районі Дніпропетровської області – 6 133,3000 га;
- у м. Приморськ Запорізької області (база відпочинку «Медуза») – 0,7538 га;
- у м. Євпаторія (ДСОЦ «Дружба») – 12,4034 га;
- у селищі Гаспра (ДСОЦ «Дружба») – 0,3656 га.

Згідно договорів оренди площа земельних ділянок складає 36,1384 га, з яких:

- у м. Дніпро, пров. Ялицевий, 7б – 0,4944 га;
- у Новомосковському районі Дніпропетровської області (ЛОК «Дубрава» – 12,8122 га).
- у Дніпропетровському районі Дніпропетровської області – 22,8318 га (аеродромний комплекс).

Стратегічна концепція

Мета майбутнього розвитку підприємства полягає у зміцненні статусу України як космічної держави у довгостроковій перспективі, гарантуванні виконання Україною міжнародних космічних контрактів, розширенні участі в міжнародних космічних проектах, створенні нового, адаптованого до ринкових умов суб'єкта господарювання у ракетно-космічній галузі, здатного забезпечити розроблення, випробування, виробництво та експлуатацію конкурентоспроможної високотехнологічної наукоємної продукції космічного та цивільного призначення шляхом зміни організаційно-правової структури та техніко-технологічної модернізації, розв'язання проблем кадрового забезпечення та здійснення заходів щодо розвитку системи управління підприємств.

Шляхом досягнення мети визначено утворення підприємства світового рівня із замкненим циклом випуску дрібносерійної і одиначної високотехнологічної та наукоємної інноваційної продукції аерокосмічного призначення.

Основні завдання розвитку підприємства:

- забезпечення розвитку матеріально-технічної бази для розроблення та виробництва ракетно-космічної і авіаційної техніки, модернізація багатопрофільної експериментальної бази;
- диверсифікація і модернізація виробництва непрофільної машинобудівної продукції;
- забезпечення розвитку структурних підрозділів підприємств, що провадять непрофільну діяльність;
- реструктуризація підприємства;
- ліквідація дефіциту кадрів.

В зв'язку з викладеним вище, стратегія майбутнього розвитку передбачає створення підприємства світового рівня із замкненим циклом випуску дрібносерійної і одиначної високотехнологічної та наукоємної інноваційної продукції аерокосмічного призначення, здатного ефективно функціонувати в умовах становлення ринкової економіки та виробляти конкурентоспроможну продукцію, яка відповідала б вимогам товарних ринків.

Шлях досягнення – здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, організаційно-правових форм, здатних привести підприємство до фінансового оздоровлення, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва.

Основна мета ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» - отримання прибутку за рахунок випуску високотехнологічної інноваційної продукції космічного призначення і її ефективного продажу.

Стратегічні напрями та цілі:

1. Постійне вдосконалення:

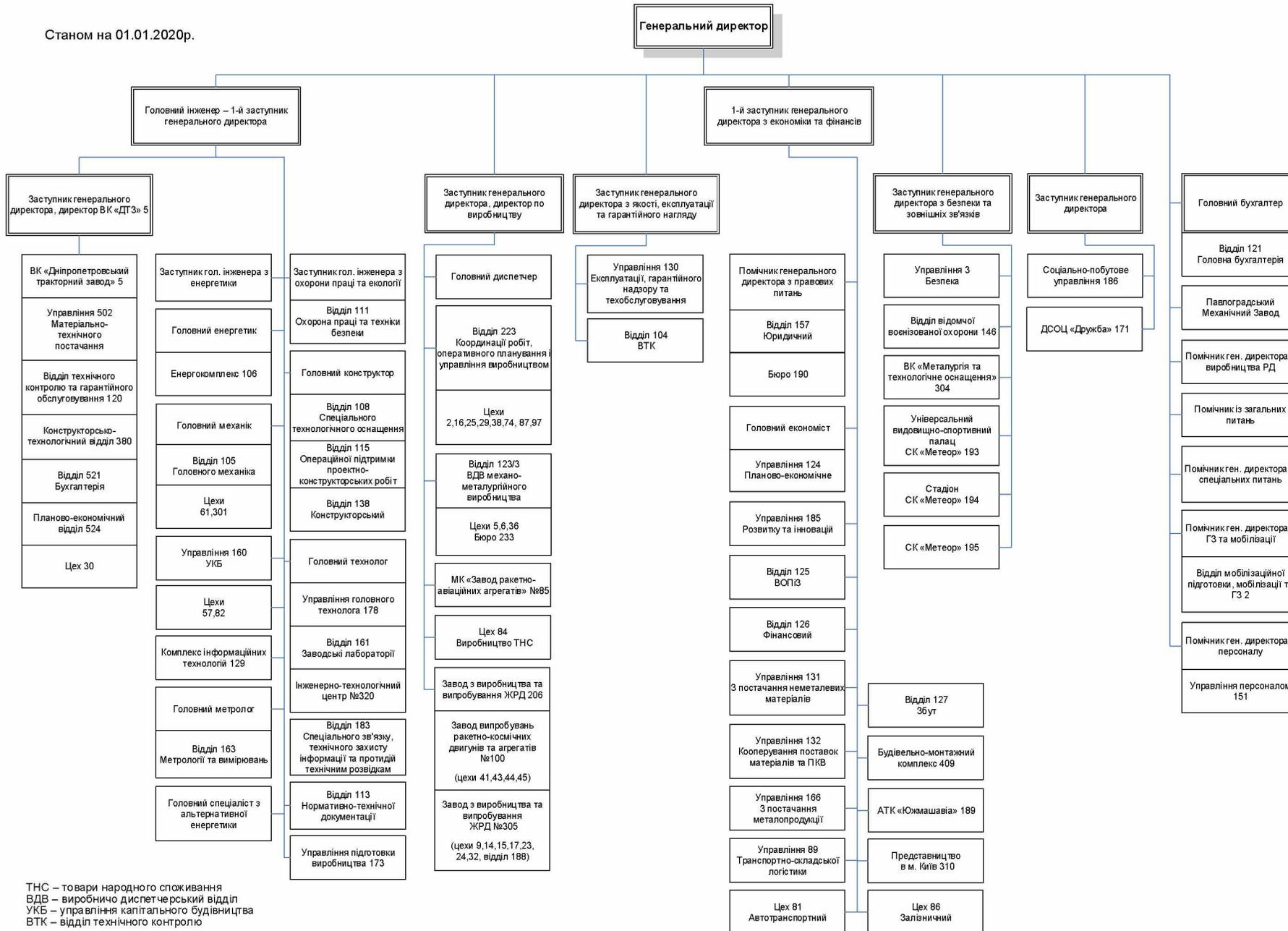
- впровадження інновацій та виготовлення інноваційної продукції;
- створення удосконаленої ракетно-космічної техніки;
- розширення діяльності підприємства на світовому ринку.

2. Поліпшення ефективності діяльності підприємства:

- забезпечення оптимальної рентабельності;
- запровадження ефективної системи управління підприємством;
- кваліфікований і мотивований персонал.

Структурна схема ДП «ВО ПМЗ імені О.М. Макарова»

Станом на 01.01.2020р.

ТНС – товари народного споживання
ВДВ – виробничо диспетчерський відділ
УКБ – управління капітального будівництва
ВТК – відділ технічного контролю

2 РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальний обсяг виготовленої продукції у порівняних цінах на 01.01.2019 р. за 2019 рік склав **834 585,9 тис. грн.**, а за 2018 рік – 1 047 700,9 тис. грн., що становить 79,7% до обсягу виробництва продукції за 2018 рік.

Структура обсягів товарної продукції (робіт та послуг) за 2019 та 2018 роки:

№ п/п	ПОКАЗНИКИ	Од. вим.	У порівняних цінах на 01.01.19 р.			2019 рік у діючих цінах
			2019 рік	2018 рік	%	
1.	Цивільна продукція	тис. грн.	35 048,3	145 180,3	24,1	35 345,2
	у тому числі:					
1.1	• тракторне виробництво	тис. грн.	7 963,5	105,6	7 541	6 975,5
		шт.	8			8
1.2	• шасі	тис. грн.		28 964,2		
		шт.		1		
	• тролейбус «Дніпро-Т103»	тис. грн.	6 784,8	6 376,0	106,4	8 069,6
		шт.	44	41		44
1.3	енергопослуги	тис. грн.	6 197,0	92 896,7	6,7	6 197,0
1.4	інша цивільна продукція	тис. грн.	14 103,0	16 837,8	83,8	14 103,0
2.	<u>Ракетно-космічна продукція</u>	тис. грн.	526 891,6	467 508,0	112,7	583 907,3
3.	РАЗОМ товарна продукція по промисловості:	тис. грн.	561 939,9	612 688,3	91,7	619 252,5
4.	Непромислова діяльність у т.ч.	тис. грн.	272 646,0	435 012,6	62,7	272 646,0
	ракетно-космічна продукція, роботи та послуги	тис. грн.	176 747,2	334 870,2	52,8	176 747,2
	інша непромислова діяльність	тис. грн.	95 898,8	100 142,4	95,8	95 898,8
5.	РАЗОМ продукція, у т.ч.:	тис. грн.	834 585,9	1 047 700,9	79,7	891 898,5
	• ракетно-космічна продукція, роботи та послуги	тис. грн.	703 638,8	802 378,2	87,7	760 654,5
	• інша промислова та непромислова діяльність призначення	тис. грн.	130 947,1	245 322,7	53,4	131 244,0

Виготовлено продукції цивільного призначення:

Найменування продукції	2019 р., шт.	2018 р., шт.	Темп росту, %
Тракторів	8	–	–
Шасі АН-158	–	–	–
Шасі АН-148	–	1	–
Шасі АН-140	–	–	–
Тролейбус «Дніпро-Т103»	44	41	107,3

Крім того, у діючих цінах:

- виготовлено запасних частин до тракторів – 163,5 тис. грн.,
- виготовлено іншої цивільної продукції по разовим замовленням – 14 103,0 тис. грн.,
- надано енергопослуг на суму 6 197,0 тис. грн.

Завантаження виробничих потужностей, %

Показники	2019 р.	2018 р.
Всього	21,29	24,25
у т.ч. по основним видам продукції:		
- РКТ та продукція спецпризначення	31,6	20,96
- трактор	0,96	0,014
- шасі	-	10,81
- тролейбус	43,8	41,17

Розшифровка звіту про виконання планових завдань виробництва та реалізації продукції за 2019 рік (за формою УПР-1), тис.грн.

	Найменування продукції за основними видами	Виручка від реалізації	Товарний випуск	
			у діючих цінах	у порівнянних цінах
1.	Ракетно-космічна техніка	770 885	761 954	704 939
1.1.2.8	НДДКР (співвиконавець) - Інші роботи згідно З(Н)КПУ	113 986	113 986	113 986
	НЕВ «Циклон-4»	47 605	47 605	47 605
	Грім-2	50 828	51 086	51 086
	Виготовлення модельного зразку РДТП РС	1 522	1 522	1 522
	Демонстратор газогенератору РД 815	3 795	3 795	3 795
	Роботи по ремонту виробів 9М79-1 та виготовлення ДСО	6 660	6 660	6 660
	Випробування пристрою гальмування	2 264	2264	2264
1.1.3	Виконання інших робіт згідно З(Н)КПУ	593 609	584 678	527 663
	1 ступень РН «Таурус»	501 218	495 338	439 969
	Тема "Таурус", зразки	3 213	3 162	3 162
	БМД РН «Вега»	34 474	34 583	29 761
	Кулебалони	53 840	50 732	53 908
	РД809К	771	771	771
	Виготовлення та проведення випробувань кабелю К-1 (15.4545.0000.0010.00.0)	93	92	92
1.3.3	Виконання інших робіт (головний виконавець)	63 290	63 290	63 290
	Надання інжинірингових послуг по темі «ISRO»	53 091	53 091	53 091
	Послуги персоналу згідно програми "Таурус-2"	8 996	8 996	8 996
	Виконання випробувань на воді насосу для подачі компонентів палива в двигун (Firefly)	1 203	1 203	1 203
2.10	Орг. доставки зворотного транспортувального обладнання та надання супутнього обслуговування ц.97	12	12	12
3.4	Трактор та з/ч	4 343	6 976	7 963
3.6	Тролейбус	8 070	8 070	6 785
3.44	Інша цивільна продукція (разові замовлення)	14 176	14 103	14 103
4.7	Енергетичні послуги	6 197	6 197	6 197
4.9	Інші послуги (соціального напрямку), оренда	97 822	95 899	95 899
5.13	Товари	22 440	0	0
	УСЬОГО	922 633	891 899	834 586

Обсяг реалізації продукції (товарів, робіт і послуг) за 2019 рік – 922 633, тис. грн., що складає 70,4% до обсягу реалізації за 2018 рік (1 310 445,3 тис. грн.).

**Обсяг реалізації продукції (товарів, робіт і послуг)
за 2019 рік в порівнянні з 2018 роком**

Найменування видів продукції (товарів, робіт і послуг)	Обсяги реалізації				Темп росту
	2019 р.		2018 р.		
	шт.	тис. грн.	шт.	тис. грн.	%
Промислова продукція усього, у т.ч.:		625 623,4		866 971,7	72,2
Продукція РКТ та спецпризначення		592 837,4		744 417,5	79,7
Трактор	5	4 284,0	12	6 700,0	63,9
Запасні частини до тракторів		59,1		106,5	55,5
Тролейбус	44	8 069,6	41	6 262,6	128,9
Енергопослуги		6 197,0		92 791,3	6,7
Інша промислова продукція		14 176,3		16 693,8	84,9
Непромислова продукція усього, у т.ч.:		274 569,6		438 212,1	62,7
Продукція РКТ наукова та непромислового характеру		176 747,2		336 202,6	52,6
Непромислова діяльність		97 822,4		102 009,5	95,9
Товари		22 440,2		5 261,5	426,5
РЕАЛІЗОВАНО ВСЬОГО		922 633,2		1 310 445,3	70,4

**Структура реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг
за 2019 рік у порівнянні з 2018 роком**

Найменування продукції	% в обсязі реалізованої продукції за 2019 рік	% в обсязі реалізованої продукції за 2018 рік
Продукція РКТ та спецпризначення	83,4	82,5
Інша продукція, роботи і послуги	14,5	9,4
Трактор і запасні частини	0,5	0,5
Тролейбус	0,9	0,7
Енергопослуги	0,7	26,5
Шасі	0	1,7

За 2019 рік в межах України реалізовано продукції (товарів, робіт, послуг) на загальну суму 245 220,6 тис. грн. Підприємствам, які належать до ДКАУ, реалізовано на суму 112 596,8 тис. грн. (ДП «КБ «Південне»), що складає 45,9% від реалізації в межах України.

За 2019 рік експортовано продукції (товарів, робіт і послуг) на суму 678 609 тис. грн. або 96,5% до рівня експорту за 2018 рік (703 049,0 тис. грн.)

Загальний обсяг експорту за 2019 рік становить 73,5 % до обсягу реалізованої продукції (товарів, робіт та послуг). За 2018 рік обсяг експортованої продукції склав 703 049,0 тис. грн., що склало 53,6% до обсягу реалізації.

Напрямки експорту:

до США (ЦБ 1-ї ступені «Таурус-2», зразки та послуги персоналу)	513 633	тис. грн.
до Італії (БМД «Вега»)	34 474	тис. грн.
до Великобританії (перевезення вантажів авіаційним транспортом)	23 271	тис. грн.
до Індії (випробування системи подачі компонентів пального, ISRO)	53 091	тис. грн.
до Південної Кореї (кулебалони)	53 841	тис. грн.
до інших країн (послуги готелю та авіаперевезення)	299	тис. грн.

Збиток від реалізації за 2019 рік склав 423 281,5 тис. грн.

Аналіз рентабельності по видах діяльності представлений у таблиці:

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), собівартість і валовий прибуток за 2019 рік

Найменування продукції, робіт та послуг	Реалізація за 2019 р.	Собівартість за 2019 р.	Прибуток	Рентаб.,
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	%
РКТ та спецпризначення	769 584,6	798 821,0	-29 236,4	-3,6
Трактор та запасні частини	4 343,1	7 167,2	-2 824,1	-39,4
Тролейбус	8 069,6	41 777,4	-33 707,8	-80,7
Енергопослуги	6 197,0	41 022,3	-34 825,3	-84,9
Інша продукція та послуги	110 016,2	435 714,3	-325 698,1	-74,7
Разом:	898 210,5	1 324 502,2	426 291,7	-32,2
Товари	22 440,2	21 412,4	1 028,1	4,8
Оренда нерухомості	1 982,4	0,0	1 982,4	
Всього (стр. 2000, 2050, 2095 ф.2)	922 633,1	1 345 914,6	-423 281,5	-31,4

Обсяг залишків готової продукції в оптових цінах станом на 01.01.2020 р. склав 20 182,7 тис. грн. у т.ч.:

Найменування видів продукції (товарів, робіт, послуг)	Залишки на 01.01.2020		Залишки на 01.01.2019		Зміна залишків з початку року	
	шт.	тис. грн.	шт.	тис. грн.	шт.	тис. грн.
Промислова діяльність усього		19 991,2		17 356,8		2 634,4
в тому числі:						
Продукція РКТ		872,5		872,5		–
ВЕУ 56-100		6,2		6,2		–
ВЕУ Т-600						–
Шасі		12 081,7		12 081,7		–
Трактор	5	3 490,1	2	856,1	3	2 634,0
Запасні частини до тракторів		218,1		144,4		73,7
Інша промислова продукція		3 322,6		3 395,9		-73,3
Непромислова діяльність усього		191,5		170,9		20,6
в тому числі:						
РКТ		–		–		–
Інша не промислова діяльність		191,5		170,9		20,6
УСЬОГО		20 182,7		17 527,7		2 655,0

Обсяг залишків готової продукції на 01.01.2020 р. збільшився в порівнянні з залишками на 01.01.2019 р. на 2 655 тис. грн. (на 115,1%) за рахунок тракторів та запасних частин до тракторів, а також продукції непромислової діяльності.

Кредиторська заборгованість

на 01.01.2020 р. – 4 448 087 тис. грн., (у тому числі прострочена 358 684 тис. грн.),
на 01.01.2019 р. – 4 200 741 тис. грн., (у тому числі прострочена 21 349 тис. грн.),
За звітний період кредиторська заборгованість збільшилась на 288 248 тис. грн.

Сума отриманих авансів

на 01.01.2020 р. – 3 825 532 тис. грн. або 85,2% від загальної суми кредиторської заборгованості,
на 01.01.2019 р. – 3 871 058 тис. грн. або 92,2% від загальної суми кредиторської заборгованості.

Заборгованість до бюджету

на 01.01.2020 р. – 128 797 тис. грн.,
на 01.01.2019 р. – 23 771 тис. грн.

Заборгованість за ЄСВ

на 01.01.2020 р. – 148 237 тис. грн.,
на 01.01.2019 р. – 9 490 тис. грн.

Заборгованість із заробітної плати

на 01.01.2020 р. – 161 970 тис. грн.,
на 01.01.2019 р. – 58 153 тис. грн.

Заборгованість за енергоносії (ряд. 226.1 форми № 1-Б), тис. грн.

	на 01.01.2019	на 01.01.2020	
	всього	всього	в т.ч. прострочена
Заборгованість за енергоносії усього	48 625	57 634	38 016
у тому числі:			
газ	9 830	9 729	9 469
НАК «Нафтогаз України»		9 469	9 469
ТОВ «Центральна газопостачальна компанія»		245	
«Дніпропетровськгаз збут»		15	
електроенергія	30 350	29 655	15 414
АТ «ДТЕК Дніпровські електричні мережі»		9 181	8 531
ТОВ «Центральна газопостачальна компанія»		4 258	4 258
ДПЗД «Укрінтеренерго»		2 625	2 625
ТОВ «Перша електрична компанія»		13 582	
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»		6	
ПАТ «Центральна енергетична компанія»		3	
теплоенергія	2 768	4 521	483
КП «Теплоенерго»		4 073	–
КП «Комунжилсервіс»		398	–
КП «Павлоградтеплоенерго»		50	
вода питна, стоки та інші.	5 677	13 729	12 650
КП «Дніпроводоканал»		12 621	11 542
КП «ПВУВКГ»		1 108	1 108

Кредиторська заборгованість за претензіями та з відшкодування збитків (ряд. 290 форми № 1-Б), тис. грн.

	на 01.01.2019 р.	на 01.01.2020 р.
Заборгованість за претензіями та з відшкодування збитків, усього	1 588	1 471
в т.ч. за енергоносіями:	1 493	1 368
за газ	36	-
за електроенергію (пені)	94	94
за теплоенергію	1 363	1 274
за воду	-	-

Таким чином з урахуванням претензій **заборгованість за енергоносіями** з початку року збільшилась на 8 892 тис. грн. та на 01.01.2020 р. склала **59 105** тис. грн.

Дебіторська заборгованість

на 01.01.2020 р. – 449 511 тис. грн. (у тому числі прострочена 31 103 тис. грн.)

на 01.01.2019 р. – 568 508 тис. грн. (у тому числі прострочена 41 951 тис. грн.)

На 01.01.2020 р. **видано авансів 399 084 тис. грн.**, що складає 88,9% від загальної суми дебіторської заборгованості.

Заборгованість за енергоносіями (ряд. 226.1 форми № 1-Б), тис. грн.

	на 01.01.2019	на 01.01.2020	
	всього	всього	в т.ч. прострочена
Заборгованість за енергоносіями усього	5 460	4 273	2 594
у тому числі:			
газ	206	-	-
електроенергія	2 756	1 593	215
Субабоненти (м. Дніпро)		780	13
орендарі (м. Дніпро)		653	42
АТ «ДТЕК Дніпровські електричні мережі» (м. Дніпро)		-	-
АТ «ДТЕК Дніпровські електричні мережі» (м. Павлоград)		13	13
Споживачі (м. Павлоград)		147	147
теплоенергія (орендарі)	2 498	122	-
вода, стоки та ін.	-	2 558	2379
Субабоненти (м. Дніпро)		121	-
Орендарі (м. Дніпро)		58	-
Споживачі (м. Павлоград)		42	42
КП «ПВУВКГ» (м. Павлоград)		2 337	2 337

Дебіторська заборгованість за претензіями та з відшкодування збитків (ряд. 290 форми № 1-Б), тис. грн.

	на 01.01.2019 р.	на 01.01.2020 р.
Заборгованість за претензіями та з відшкодування збитків, усього	16 422	6 028
в т.ч. за енергоносіями:	8 492	4 479
газ	–	–
електроенергія	–	119
Орендарі (м. Дніпро)	–	22
Субабоненти (м. Дніпро)	–	97
теплоенергія	8 492	4 153
КП "Павлоградтеплоенерго"	–	4 145
ДП «Дніпрокосмос»	–	8
вода (субабоненти м. Дніпро)	–	207

Заборгованість за енергоносіями (з урахуванням претензій та відшкодування збитків) на 01.01.2020 р. склала **8 752 тис. грн.**, або 1,9% від загальної суми дебіторської заборгованості.

За звітний період дебіторська заборгованість зменшилась на 119 368 тис. грн., у т.ч.:

- за рахунок енергоносіїв зменшилась на 5 200 тис. грн.,
- за рахунок авансів зменшилась на 92 821 тис. грн.

За 2019 рік платежі до бюджету та цільових фондів наведені у таблиці:

тис. грн.

Найменування платежів	Сплачено за 2019 р.	Нараховано за 2019 р.
Податки до бюджету в тому числі:	88 377	193 436
ПДВ	–	- 3 239
податок на землю	21 718	104 057
податок на прибуток	225	–
податок з доходів фізичних осіб	57 049	80 928
інші до бюджету	8 981	11 691
Дивіденди	404	–
податок на дивіденди	–	–
Внески до державних цільових фондів, в т.ч.:	79 924	122 982
ЄСВ	72 767	115 826
інші до державних цільових фондів	7 157	7 156
РАЗОМ	168 300	316 419

3 ЛІКВІДНІСТЬ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

У цьому розділі проведено аналіз змін, що вплинули на фінансовий стан підприємства за 2019 рік. Для цього використані дані наступної фінансової звітності підприємства: форма № 1 «Баланс», форма № 1-Б «Звіт про взаєморозрахунки з нерезидентами» та форма № 2 «Звіт про фінансові результати».

Фінансовий стан досліджено шляхом горизонтального та вертикального аналізу звітності, а також аналізу фінансових коефіцієнтів. Звіти були інтерпретовані за економічними ознаками у таблиці, зручні для описання.

Баланс підприємства за 2018-2019 роки, тис. грн.

Стаття	На 01.01.2019	На 01.01.2020
АКТИВИ		
Оборотні активи		
Грошові кошти	281 311,00	124 216,00
Дебіторська заборгованість за товари	24 556,00	21 034,00
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	490 795,00	399 084,00
Інша дебіторська заборгованість	52 976,00	29 393,00
Товарно-матеріальні запаси	2 747 638,00	2 821 314,00
Поточні інвестиції	0,00	0,00
Інші оборотні активи	97 557,00	121 917,00
Усього оборотних активів	3 694 833,00	3 516 958,00
Основні засоби		
Первісна вартість	181 068 572,00	181 089 145,00
Знос	169 957 522,00	170 568 703,00
Залишкова вартість	11 111 050,00	10 520 442,00
Нематеріальні активи		
Первісна вартість	925 036,00	930 915,00
Знос	4 986,00	5 278,00
Залишкова вартість	920 050,00	925 637,00
Незавершене будівництво	0,00	0,00
Довгострокові інвестиції	5 844,00	413,00
Інші необоротні активи	0,00	0,00
Усього необоротних активів	12 036 944,00	11 446 492,00
Витрати майбутніх періодів	15 621,00	7 753,00
Усього активів	15 747 398,00	14 971 203,00
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ		
Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за товари	135 209,00	163 691,00
Рахунки за виданими векселями	0,00	0,00
Рахунки за одержаними авансами	3 871 058,00	3 825 532,00
Поточні зобов'язання за кредитами	243 956,00	187 377,00
Поточна заборгованість	0,00	0,00
Накопичена заборгованість за бюджетними	14 756,00	122 383,00
Накопичена заборгованість по заробітній платні	58 153,00	161 970,00
Інші поточні зобов'язання	210 126,00	293 668,00
Усього поточних зобов'язань	4 533 258,00	4 754 621,00
Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	3 722 131,00	3 184 134,00
Інші довгострокові пасиви	1 037,00	802,00
Усього довгострокових зобов'язань	3 723 168,00	3 184 936,00
Доходи майбутніх періодів	73 612,00	69 552,00

Стаття	На 01.01.2019	На 01.01.2020
Усього зобов'язань	8 330 038,00	8 009 109,00
Забезпечення майбутніх витрат та платежів	2 434,00	2 434,00
Власний капітал		
Статутний капітал	1 658 963,00	1 658 963,00
Додатковий капітал	16 787,00	15 693,00
Резервний капітал	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	5 739 206,00	5 285 034,00
Неоплачений капітал	-30,00	-30,00
Вилучений капітал	0,00	0,00
Усього власного капіталу	7 414 926,00	6 959 660,00
Усього зобов'язань і капіталу	15 747 398,00	14 971 203,00

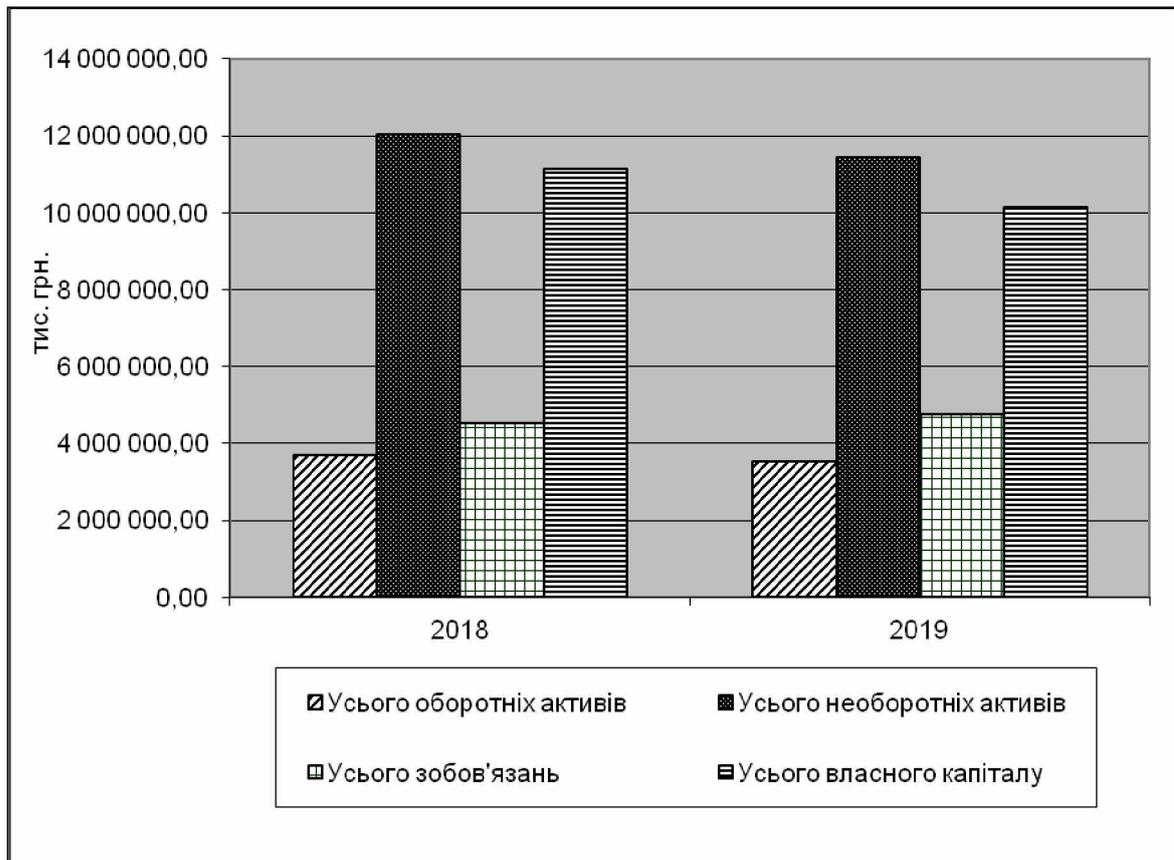

Рис. 1. Динаміка змін майна підприємства та його джерел

Горизонтальний аналіз балансу

Стаття	Абсолютні зміни (+/-)	Відносні зміни (%)
	19 к 18	19 к 18
АКТИВИ		
Оборотні активи		
Грошові кошти	-157 095,00	-55,84
Дебіторська заборгованість за товари	-3 522,00	-14,34
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-91 711,00	-18,69
Інша дебіторська заборгованість	-23 583,00	-44,52
Товарно-матеріальні запаси	73 676,00	2,68
Поточні інвестиції	0,00	
Інші оборотні активи	24 360,00	24,97
Усього оборотних активів	-177 875,00	-4,81
Основні засоби		

Стаття	Абсолютні зміни (+/-)	Відносні зміни (%)
Первісна вартість	20 573,00	0,01
Знос	611 181,00	0,36
Залишкова вартість	-590 608,00	-5,32
Нематеріальні активи		
Первісна вартість	5 879,00	0,64
Знос	292,00	5,86
Залишкова вартість	5 587,00	0,61
Незавершене будівництво	0,00	
Довгострокові інвестиції	-5 431,00	-92,93
Інші необоротні активи	0,00	
Усього необоротних активів	-590 452,00	-4,91
Витрати майбутніх періодів	-7 868,00	-50,37
Усього активів	-776 195,00	-4,93
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ		
Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за товари	28 482,00	21,07
Рахунки за виданими векселями	0,00	
Рахунки за одержаними авансами	-45 526,00	-1,18
Поточні зобов'язання за кредитами	-56 579,00	-23,19
Поточна заборгованість	0,00	
Накопичена заборгованість за бюджетними платежами	107 627,00	729,38
Накопичена заборгованість по заробітній платі	103 817,00	178,52
Інші поточні зобов'язання	83 542,00	39,76
Усього поточних зобов'язань	221 363,00	4,88
Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	-537 997,00	-14,45
Інші довгострокові пасиви	-235,00	-22,66
Усього довгострокових зобов'язань	-538 232,00	-14,46
Доходи майбутніх періодів	-4 060,00	-5,52
Усього зобов'язань	-320 929,00	-3,85
Забезпечення майбутніх витрат та платежів	0,00	0,00
Власний капітал		
Статутний капітал	0,00	0,00
Додатковий капітал	-1 094,00	-6,52
Резервний капітал	0,00	
Нерозподілений прибуток	-454 172,00	-7,91
Неоплачений капітал	0,00	0,00
Усього власного капіталу	-455 266,00	-6,14
Усього зобов'язань та капіталу	-776 195,00	-4,93

Аналіз таблиці показує, що за звітний період загальна сума коштів підприємства зменшилась на 776 195 тис. грн., або на 4,93%. Ці зміни відбулися за рахунок зменшення розміру оборотних активів на 177 875 тис. грн. разом зі зменшенням необоротних активів на 590 452 тис. грн., та внаслідок зменшення зобов'язань підприємства на 320 929 тис. грн. разом зі зменшенням власного капіталу підприємства на 455 266 тис. грн.

Насамперед, прослідкуємо зміни, які відбулися у структурі активів. У сумі оборотних активів помітно зменшилися:

- грошові кошти – на 157 095 тис. грн. (на 55,84%);

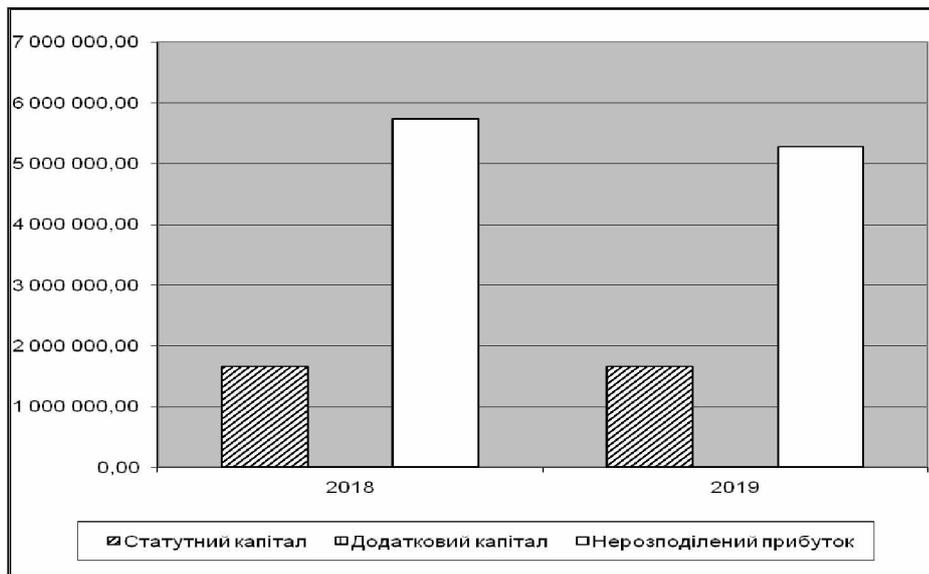
- дебіторська заборгованість за виданими авансами – 91 711 тис. грн. (на 18,69%).

Але при цьому зросли товарно-матеріальні запаси на 73 676 тис. грн. (на 2,68%).

Необоротні активи зменшились в основному, за рахунок збільшення зносу основних засобів на 611 181 тис. грн. (на 0,36%).

Стосовно пасиву балансу, то тут слід зазначити, що за 2019 рік збільшилась сума поточних зобов'язань на 221 363 тис. грн. (на 4,88%). Це відбулося здебільшого за рахунок збільшення суми накопичених заборгованостей за бюджетними платежами на 107 627 тис. грн. (на 729,38%), по заробітній платні 103 817 тис. грн. (на 178,52%). При цьому зменшились обсяги рахунків за одержаними авансами на 45 526 тис. грн. (на 1,18%) та поточних зобов'язань за кредитами на 56 579 тис. грн. (на 23,19%). В довгострокових зобов'язаннях зменшився розмір довгострокових кредитів банків на 537 997 тис. грн. (на 14,45%).

Власний капітал підприємства зменшився на 455 266 тис. грн. (на 6,14%) за рахунок зменшення нерозподіленого прибутку на 454 172 тис. грн. (на 7,91%).

Мал. 2. Рух власного капіталу

Сума загальної дебіторської заборгованості зменшилась. Докладний аналіз дебіторської заборгованості дозволяє побачити структуру заборгованості у розрізі боржників. Дані представлені у вигляді таблиці № 3, свідчать про те, що основна частка дебіторів – це підприємства та установи України, сума їх заборгованості складає 314 568 тис. грн. (70%). Прострочена заборгованість по розрахунках з ними зменшилась та складає 21 807 тис. грн. Прострочена заборгованість по розрахунках з суб'єктами господарської діяльності інших країн також зменшилась та складає 9 296 тис. грн.

Стан дебіторської заборгованості на 31.12.2019 р., тис. грн.

Клієнт	Дебіторська заборгованість, Всього	Дебіторська заборгованість непрострочена	Дебіторська заборгованість прострочена
Підприємства та установи України	314 568	292 761	21 807
Суб'єкти госп. діяльності інших країн	134 943	125 647	9 296
Всього	449 511	418 408	31 103

Сума загальної кредиторської заборгованості збільшилась та значно зріс обсяг простроченої заборгованості. Більш докладний аналіз кредиторської заборгованості дозволяє побачити структуру заборгованості у розрізі боржників. Дані свідчать про те, що основна частка кредиторів – це як і раніше підприємства інших країн, сума їх заборгованості складає 2 709 171 тис. грн. (60,90%). Прострочена заборгованість по цих розрахунках відсутня. Прострочена заборгованість по розрахунках з підприємствами та установами України значно зросла та складає 358 684 тис. грн.

Стан кредиторської заборгованості на 31.12.2019р., тис. грн.

Клієнт	Кредиторська заборгованість, Всього	Кредиторська заборгованість непрострочена	Кредиторська заборгованість прострочена
Підприємства та установи України	1 738 880	1 380 196	358 684
Суб'єкти господарської діяльності інших країн	2 709 171	2 709 171	0
Всього	4 448 051	4 089 367	358 684

Вплив цих змін на питому вагу кожної статті балансу видно з вертикального аналізу форми № 1.

Вертикальний аналіз балансу, %

Стаття	2018	2019
АКТИВИ		
Оборотні активи		
Грошові кошти	1,79	0,83
Дебіторська заборгованість за товари	0,16	0,14
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	3,12	2,67
Інша дебіторська заборгованість	0,34	0,20
Товарно-матеріальні запаси	17,45	18,84
Поточні інвестиції	0,00	0,00
Інші оборотні активи	0,62	0,81
Усього оборотних активів	23,46	23,49
Основні засоби		
Первісна вартість	1 149,83	1 209,58
Знос	1 079,27	1 139,31
Залишкова вартість	70,56	70,27
Нематеріальні активи		
Первісна вартість	5,87	6,22
Знос	0,03	0,04
Залишкова вартість	5,84	6,18
Незавершене будівництво	0,00	0,00
Довгострокові інвестиції	0,04	0,00
Інші необоротні активи	0,00	0,00
Усього необоротних активів	76,44	76,46
Витрати майбутніх періодів	0,10	0,05
Усього активів	100,00	100,00
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ		
Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за товари	0,86	1,09
Рахунки за виданими векселями	0,00	0,00
Рахунки за одержаними авансами	24,58	25,55
Поточні зобов'язання за кредитами	1,55	1,25
Поточна заборгованість	0,00	0,00
Накопичена заборгованість за бюджет. платежами	0,09	0,82
Накопичена заборгованість по заробітній платні	0,37	1,08
Інші поточні зобов'язання	1,33	1,96
Усього поточних зобов'язань	28,79	31,76
Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	23,64	21,27
Інші довгострокові пасиви	0,01	0,01
Усього довгострокових зобов'язань	23,64	21,27

Стаття	2018	2019
Доходи майбутніх періодів	0,47	0,46
Усього зобов'язань	52,90	53,50
Забезпечення майбутніх витрат та платежів	0,02	0,02
Власний капітал		
Статутний капітал	10,53	11,08
Додатковий капітал	0,11	0,10
Резервний капітал	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	36,45	35,30
Неоплачений капітал	0,00	0,00
Вилучений капітал	0,00	0,00
Усього власного капіталу	47,09	46,49
Усього зобов'язань і капіталу	100,00	100,00

Структура як активу, так і пасиву не зазнала значних змін.

Питома вага оборотних активів трохи зросла з 23,46% до 23,49% за рахунок збільшенні частки товарно-матеріальних запасів. А необоротні активи зросли з 76,44% до 76,46% за рахунок збільшення частки первісної вартості нематеріальних активів.

У пасиві питома вага усіх зобов'язань знизилась до 53,50%. З них поточні зобов'язання зросли та стали займати 31,76%. В них збільшились частки рахунків з одержаних авансів та накопичені заборгованості за бюджетними платежами, по заробітній платні. А частка довгострокових зобов'язань знизилась до 21,27%.

Частка власного капіталу зменшилась з 47,09% у 2018р. до 46,49% у 2019р. внаслідок зменшення частки нерозподіленого прибутку до 35,30% при зростанні частки статутного капіталу до 11,08%.

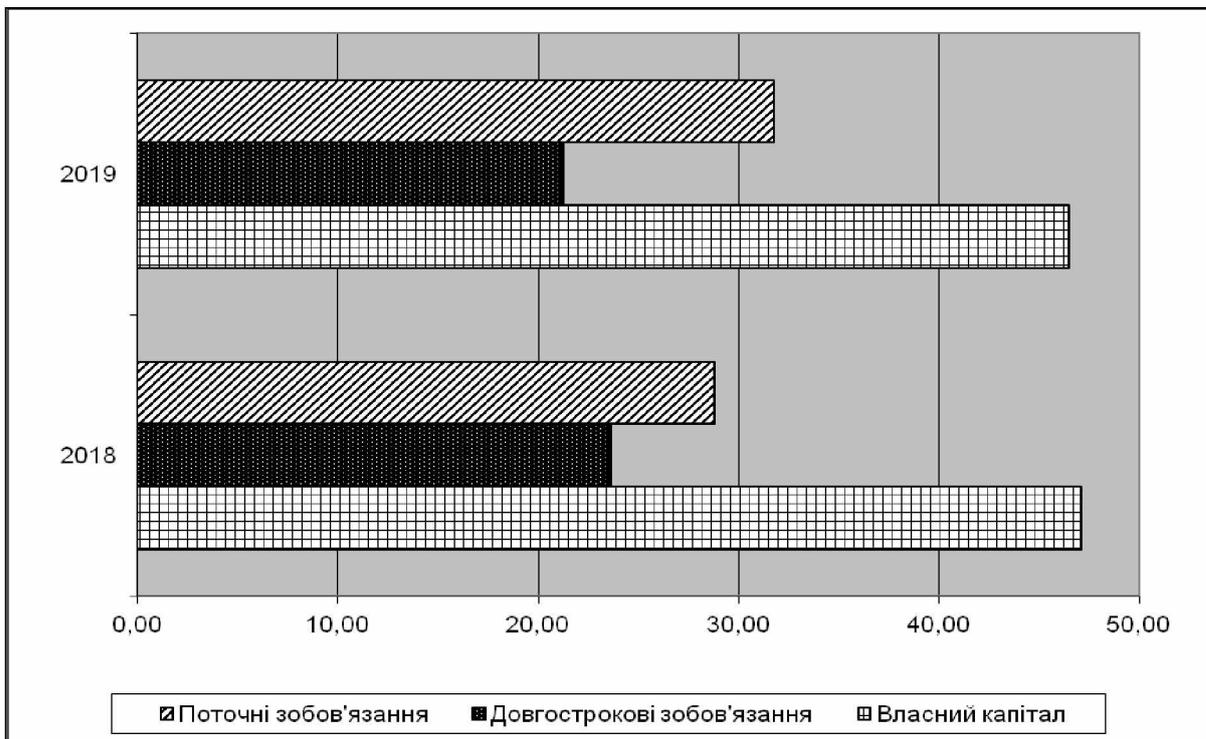

Рис.3. Зміна питомої ваги статей пасиву за 2018-2019рр.

Для того, щоб побачити, як зміни у балансі вплинули на фінансовий результат, проаналізуємо форму № 2. Спочатку приведемо аналітичну збірку по статтям звіту про фінансові результати.

Звіт про фінансові результати за 2017-2019 роки, тис. грн.

Стаття	2018	2019
Виручка від реалізації продукції	1 309 972,00	922 633,00
Інші операційні доходи	549 953,60	861 053,90
Дохід від продажу іноземної валюти	796,40	543,10
Усього доходів	1 860 722,00	1 784 230,00
Собівартість реалізованої продукції, усього	1 951 174,00	1 345 915,00
Інші операційні витрати	648 223,90	666 300,00
Витрати від продажу іноземної валюти	4 663,10	3 223,00
Усього витрат	2 604 061,00	2 015 438,00
Валовий дохід від реалізації продукції	-641 202,00	-423 282,00
Валовий дохід від інших операцій	-98 270,30	194 753,90
Валовий дохід від продажу іноземної валюти	-3 866,70	-2 679,90
Усього валового доходу	-743 339,00	-231 208,00
Адміністративні витрати	155 084,00	156 895,00
Витрати на збут	56 242,00	54 159,00
Операційний прибуток (збиток)	-954 665,00	-442 262,00
Виплати по процентах	22 324,00	16 583,00
Інші доходи / збитки	12 309,00	4 673,00
Прибуток (збиток) до сплати податків	-964 680,00	-454 172,00
Податок на прибуток	0,00	0,00
Надзвичайні витрати	0,00	0,00
Чистий прибуток	-964 680,00	-454 172,00
<i>Використання чистого прибутку</i>	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток на начало періоду	0,00	0,00
Чистий прибуток за період	-964 680,00	-454 172,00
Результат індексації активів	0,00	0,00
Розподіл чистого прибутку	6 703 886,00	5 739 206,00
Нерозподілений прибуток на кінець періоду	5 739 206,00	5 285 034,00

Аналізуючи таблицю, бачимо, що в 2019 році розмір виручки дещо перевищив суму собівартості.

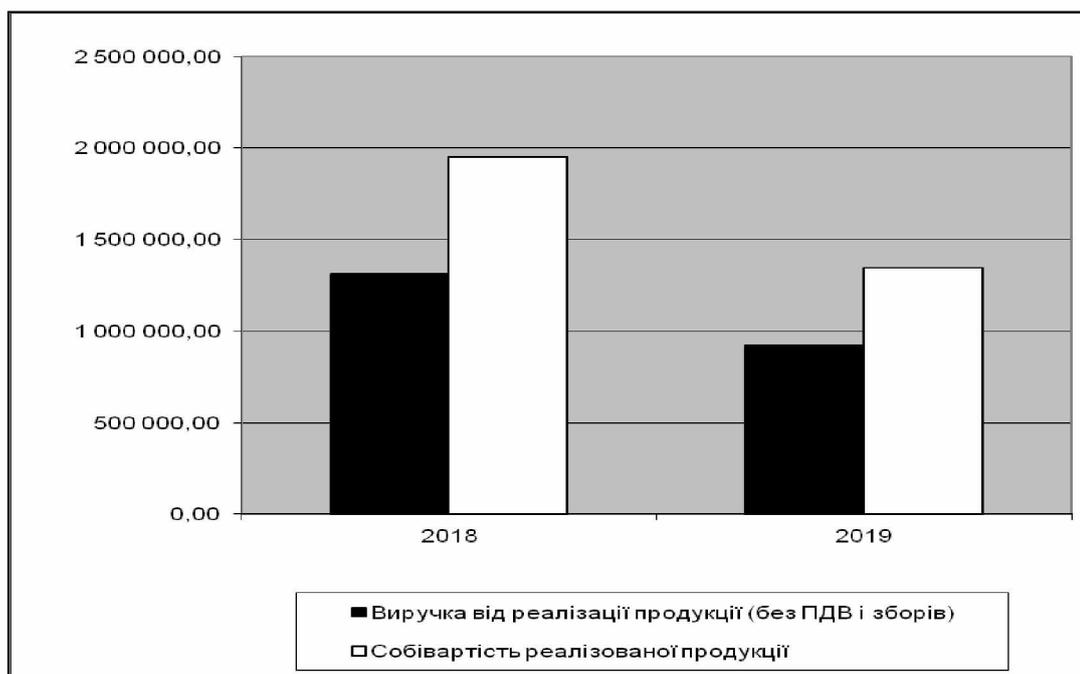

Рис. 4. Динаміка зросту доходів та витрат

Для виявлення змін, які відбулися в динаміці і структурі прибутку проведено горизонтальний та вертикальний аналізи звіту про фінансові результати.

Горизонтальний аналіз звіту про фінансові результати, тис. грн.

Стаття	Абсолютні зміни (+/-)
	19 к 18
Виручка від реалізації продукції (без ПДВ і збор.)	-387 339,00
Інші операційні доходи	311 100,30
Дохід від продажу іноземної валюти	-253,30
Усього доходів	-76 492,00
Собівартість реалізованої продукції, усього	-605 259,00
Інші операційні витрати	18 076,10
Витрати від продажу іноземної валюти	-1 440,10
Усього витрат	-588 623,00
Валовий дохід від реалізації продукції	217 920,00
Валовий дохід від інших операцій	293 024,20
Валовий дохід від продажу іноземної валюти	1 186,80
Усього валового доходу	512 131,00
Адміністративні витрати	1 811,00
Витрати на збут	-2 083,00
Операційний прибуток (збиток)	512 403,00
Виплати по процентах	-5 741,00
Інші доходи / збитки	-7 636,00
Прибуток (збиток) до сплати податків	510 508,00
Податок на прибуток	0,00
Надзвичайні витрати	0,00
Чистий прибуток	510 508,00
Використання чистого прибутку	
Нерозподілений прибуток на начало періоду	0,00
Чистий прибуток за період	510 508,00
Результат індексації активів	0,00
Розподіл чистого прибутку	-964 680,00
Нерозподілений прибуток на кінець періоду	-454 172,00

Вертикальний аналіз звіту про фінансові результати, %

Стаття	2018	2019
Виручка від реалізації продукції (без ПДВ і зборів)	70,40	51,71
Інші операційні доходи	29,56	48,26
Дохід від продажу іноземної валюти	0,04	0,03
Усього доходів	100,00	100,00
Собівартість реалізованої продукції, усього	104,86	75,43
Інші операційні витрати	34,84	37,34
Витрати від продажу іноземної валюти	0,25	0,18
Усього витрат	139,95	112,96
Валовий дохід від реалізації продукції	-34,46	-23,72
Валовий дохід від інших операцій	-5,28	10,92
Валовий дохід від продажу іноземної валюти	-0,21	-0,15
Усього валового доходу	-39,95	-12,96
Адміністративні витрати	8,33	8,79
Витрати на збут	3,02	3,04
Операційний прибуток (збиток)	-51,31	-24,79
Виплати по процентах	1,20	0,93
Інші доходи / збитки	0,66	0,26
Прибуток (збиток) до сплати податків	-51,84	-25,45
Податок на прибуток	0,00	0,00
Надзвичайні витрати	0,00	0,00
Чистий прибуток	-51,84	-25,45

Висновки:

Висновки які можна зробити аналізуючи таблиці № 7 та № 8:

1. В доходах виручка від реалізації продукції в 2019 році зменшилась на 387 339 тис. грн., її частка знизилась до 51,71% проти 70,40% у 2018 році. При цьому зростання інших операційних доходів на 311 100,30 тис. грн. збільшило їх частку до 48,26% проти 29,56% у 2018 році.
2. У витратах собівартість реалізованої продукції у 2019 році зменшилась на 605 259 тис. грн., і її частка знизилась до 75,43% проти 104,86% у 2018 році. Разом з цим розмір інших операційних витрат збільшився на 18 076,10 тис. грн., що збільшило їх частку до 37,34% проти 34,84% у 2018 році.
3. Таким чином, валовий збиток від реалізації продукції зменшився на 217 920 тис. грн., але з'явився валовий дохід від інших операцій, що відрізняється від збитку у 2018 році на 293 024,20 тис. грн.
4. Частка адміністративних витрат у звітному періоді зросла з 8,33% до 8,79%, а частка маркетингових витрат зросла з 3,02% до 3,04%.

Підсумком змін у структурі доходів та витрат підприємства є зменшення у 2019 році частки валового збитку від реалізації продукції (23,72% проти 34,46% у 2018 році) та поява валового доходу від інших операцій (10,92% проти – 5,28% у 2018 році). В результаті чистий збиток підприємства став займати -25,45% проти – 51,84% у 2018 році.

З метою узагальнення фінансових даних проведено аналіз фінансових коефіцієнтів.

<i>Аналіз майнового стану підприємства</i>			
Найменування показників	Нормативне значення	2018	2019
Коефіцієнт зносу основних засобів	зменшення	0,94	0,94
Коефіцієнт оновлення основних засобів	збільшення	0,9900	0,00011
Коефіцієнт вибуття основних засобів	повинен бути менше, ніж коефіцієнт оновлення	-28,92	0,05

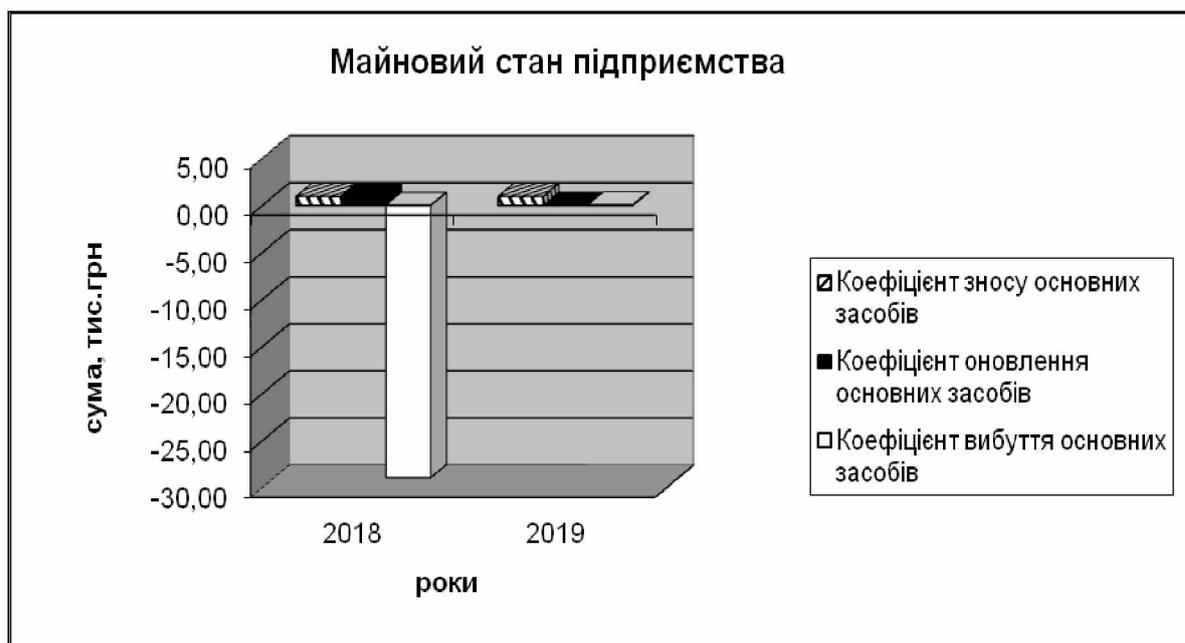

Рис. 5. Майновий стан підприємства

Коефіцієнт зносу основних засобів, що показує рівень фізичного та морального зносу основних фондів не змінився та складає 0,94, що є негативним фактом, адже нормативно цей показник має зменшуватись. Тобто знос основних засобів відбувається більшими темпами, ніж зростання їх первісної вартості, що призводить до «старіння» основних засобів.

Коефіцієнт оновлення основних засобів, що показує рівень фізичного і морального оновлення основних фондів, значно знизився з 0,99 до 0,00011. А повинен збільшуватись.

Коефіцієнт вибуття основних засобів, що показує рівень вибуття основних фондів, збільшився з -28,92 до 0,05, і є значно більшим за коефіцієнт оновлення, що не відповідає нормативу.

<i>Показники ліквідності</i>					
Найменування показника	Норматив	2018	2019	Приріст	Темп приросту, %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (LR)	0,2-0,5	0,062	0,026	-0,036	-57,90
Коефіцієнт термінової ліквідності (QR)	0,7-0,8	0,21	0,15	-0,06	-29,98
Коефіцієнт поточної ліквідності (CR)	1,0-2,0	0,82	0,74	-0,08	-9,25
Чистий оборотний капітал (NWC), тис.грн.	>0 збільшення	-838425,00	-1237663,00	-399238,00	-47,62

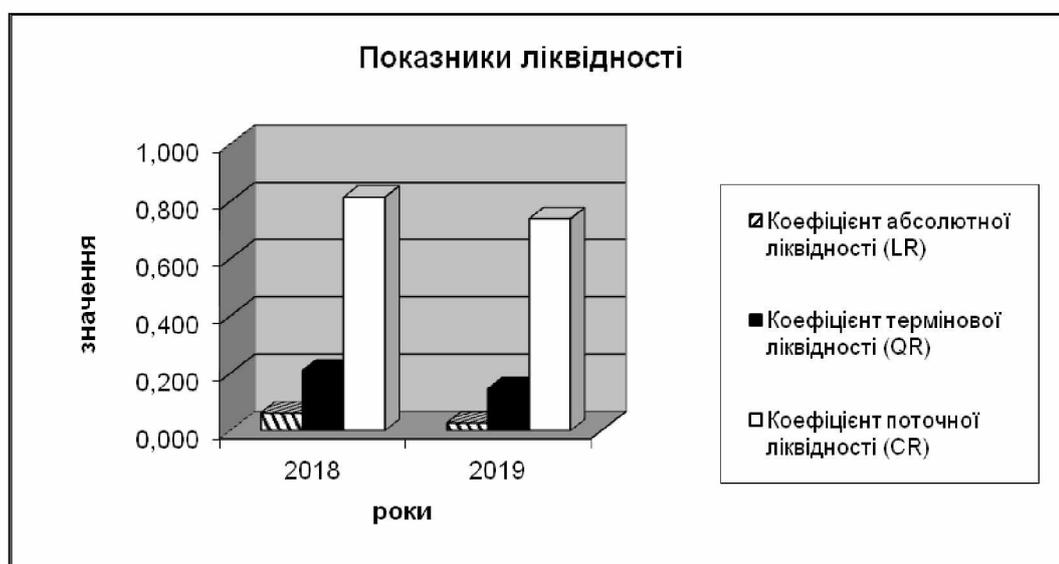

Рис. 6. Показники ліквідності підприємства

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, що характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість зменшився до 0,026, що в майже 8 раз менше за нормативне значення (0,2 – 0,5). На зниження вплинуло зменшення суми грошових коштів та зростання поточних зобов'язань. Показник свідчить про відсутність у підприємства можливості щодо погашення всіх поточних зобов'язань за рахунок грошових коштів.

Коефіцієнт термінової ліквідності, що показує скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів, знизився з 0,21 до 0,15 (нормативне значення 0,70 – 0,80). Показник значно менший від нормативного значення, що свідчить про високий фінансовий ризик та відсутність можливостей для залучення додаткових засобів зі сторони.

Коефіцієнт поточної ліквідності, що характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року, зменшився і становить 0,74 (нормативне значення 1,0 – 2,0). Показник вказує на неможливість покриття поточних зобов'язань оборотними активами та низьку ліквідність, що унеможливорює погашення всіх поточних зобов'язань за рахунок виробничих запасів, готової продукції, грошових коштів, дебіторської заборгованості й інших оборотних активів.

Зросло від'ємне значення чистого оборотного капіталу з -838 425,00 тис. грн. до -1 237 663,00 тис. грн. Показник свідчить про нездатність підприємства вчасно погашати короткострокові зобов'язання.

<i>Показники платоспроможності</i>					
Найменування показника	Норматив	2018	2019	Приріст	Темп приросту, %
Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	>0,5	0,48	0,47	-0,01	-1,27
Коефіцієнт фінансування	>1	0,91	0,89	-0,02	-2,39
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	>0,1	-1,25	-1,27	-0,03	-2,19

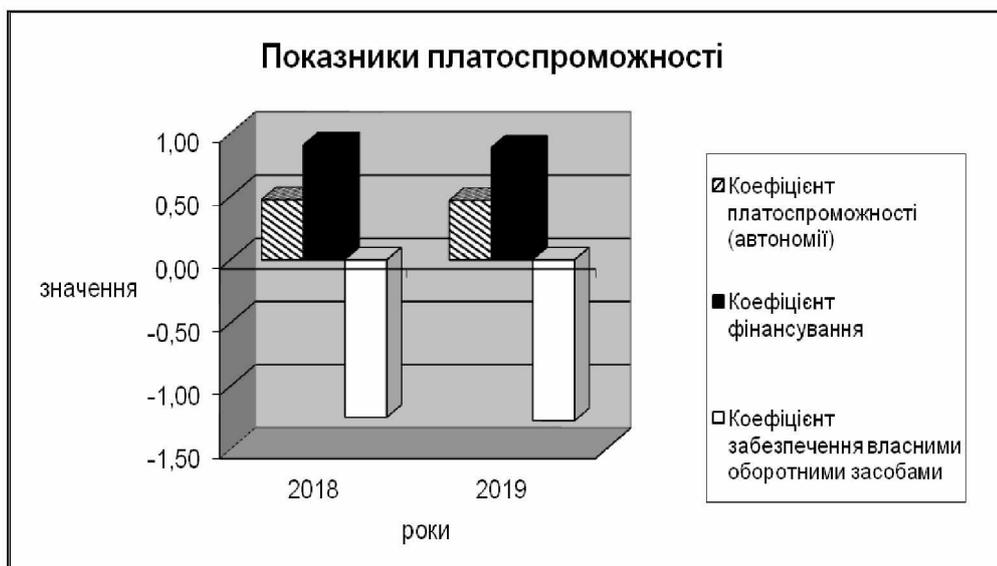

Рис. 7. Показники платоспроможності підприємства

Коефіцієнт платоспроможності (автономії), що характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів зменшився і становить 0,47, при нормативному значенні > 0,5. Це що свідчить про наявність значної кількості отриманих авансів.

Коефіцієнт фінансування, що характеризує забезпеченість заборгованості власними коштами, теж знизився і становить 0,89 при нормативному значенні > 1. Це свідчить про недостатність власного капіталу у забезпеченні фінансування зобов'язань.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, що показує абсолютну можливість перетворення активів у ліквідні кошти, теж знизився та не відповідає нормативному значенню.

<i>Показники ділової активності</i>					
Найменування показника	Норматив	2018	2019	Приріст	Темп приросту, %
Оборотність основних засобів (FAT), раз	1,28-2,14 збільшення	0,12	0,09	-0,03	-25,61
Оборотність активів (TAT), раз	0,67-1,12 збільшення	0,08	0,06	-0,02	-25,92
Оборотність запасів (ST), раз	16,78-27,96 збільшення	0,71	0,48	-0,23	-32,82
Строк погашення дебіторської заборгованості (CP), дн.	до 170 днів	149,44	167,19	17,75	11,88
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (КОКЗ)	збільшення	14,43	8,22	-6,21	-43,02
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (КОДЗ)	збільшення	2,41	2,15	-0,26	-10,62

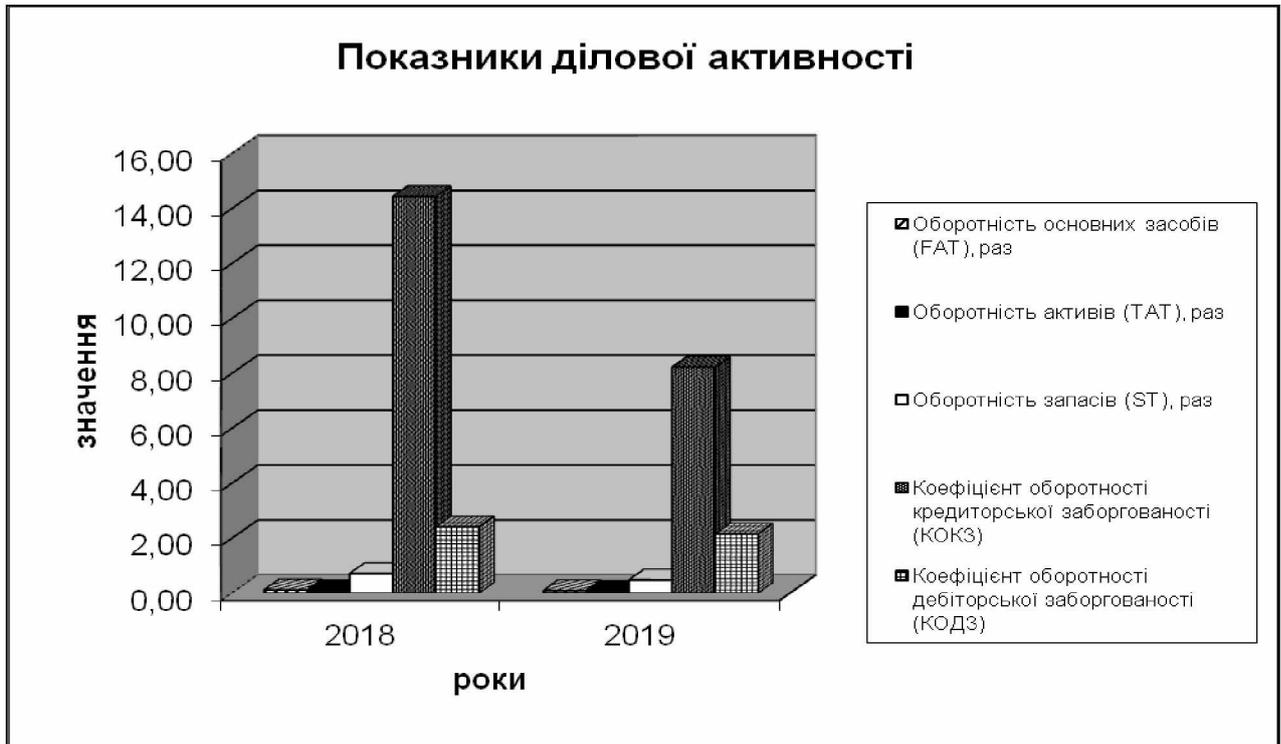

Рис. 8. Показники ділової активності підприємства

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) зменшився з 0,12 до 0,09 та не відповідає нормативу.

Коефіцієнт оборотності активів, що показує скільки отримано чистої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи, зменшився з 0,08 до 0,06 та майже в 12 разів менше нормативного значення (0,67 – 1,12), що свідчить про неефективне використання наявних ресурсів.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, що демонструє кількість оборотів коштів, інвестованих у запаси у 35 раз менший від нормативного значення (16,78 – 27,96). Він зменшився з 0,71 до 0,48. Можна констатувати вкрай повільну швидкість реалізації товарно-матеріальних запасів.

Строк погашення дебіторської заборгованості збільшився з 149 до 167 днів, але відповідає нормативному значенню (до 170 днів), з чого можна зробити висновок про наявну ефективність стягнення боргів.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості знизився з 14,43 до 8,22, тобто швидкість обертання кредиторської заборгованості уповільнюється.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, що показує у скільки разів виручка перевищує середню дебіторську заборгованість зменшився з 2,41 до 2,15.

<i>Показники рентабельності</i>					
Найменування показника	Норматив	2018	2019	Приріст	Темп приросту,%
Рентабельність продаж (ROS),%	збільшення	-0,73	0,49	1,22	167,83
Рентабельність оборотних активів (RCA),%	збільшення	-0,09	0,03	0,12	131,66
Рентабельність необоротних активів (RFA),%	збільшення	-0,14	0,04	0,18	126,88

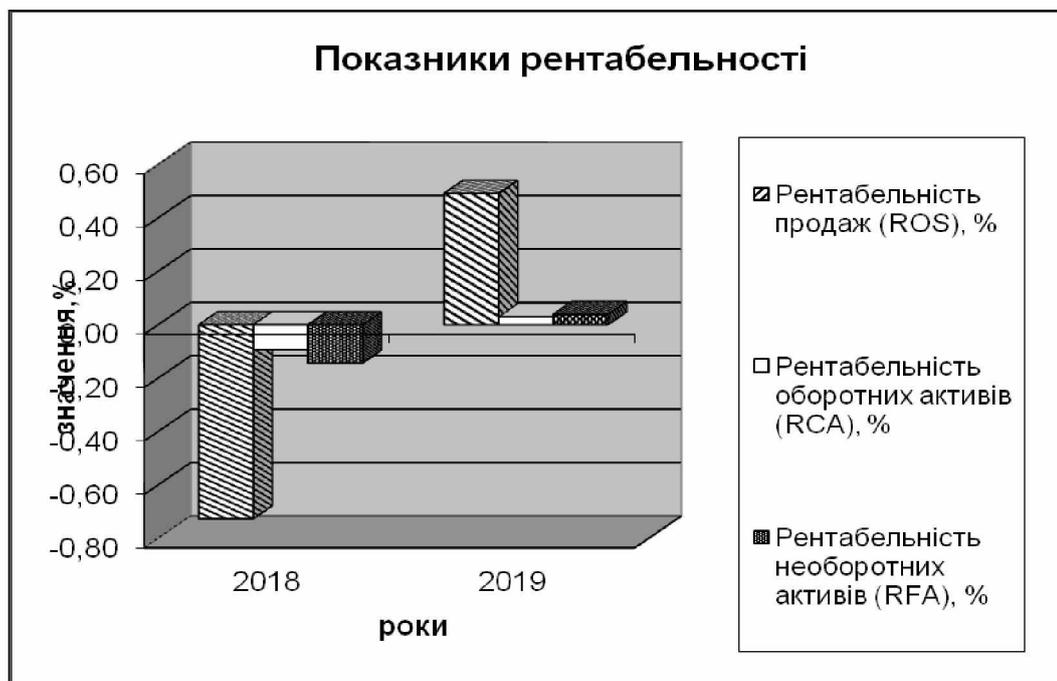

Рис. 9. Показники рентабельності підприємства

Всі показники рентабельності у 2019 році значно зросли у порівнянні з 2018 роком, що обумовлено розміром валового прибутку за цей період виробничої діяльності. Тепер вони мають позитивне значення, що є позитивною тенденцією.

<i>Показники структури капіталу</i>					
Найменування показника	Норматив	2018	2019	Приріст	Темп приросту, %
Коефіцієнт фінансової незалежності (EQ/TA)	0,35-0,59	0,48	0,47	-0,01	-1,27
Сумарні зобов'язання до активів (TD/TA)	0,6-0,2 зменшення	0,53	0,53	0,01	1,14
Довгострокові зобов'язання до активів (LTD/TA)	-	0,24	0,21	-0,024	-10,02
Довгострокові зобов'язання до необоротних активів (LTD/FA)	-	0,31	0,28	-0,03	-10,04

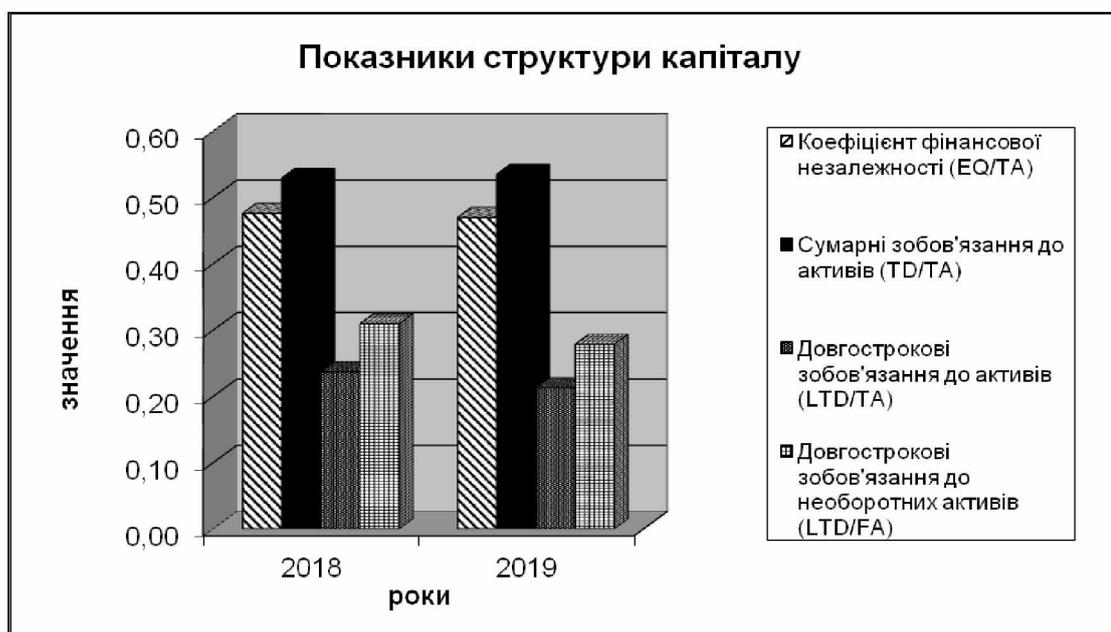

Рис. 10. Показники структури капіталу підприємства

Коефіцієнт фінансової незалежності становить 0,47, що відповідає нормативному значенню.

Показник сумарних зобов'язань до активів становить 0,53, що не перевищує нормативне значення (0,6 – 0,2) та демонструє прийнятний рівень залежності підприємства від залучених коштів.

Показник довгострокових зобов'язань до активів зменшився (0,21) та свідчить про рівень фінансування активів за рахунок довгострокових позик.

Зменшення показника довгострокових зобов'язань до необоротних активів з 0,31 до 0,28 свідчить про незначне зменшення необоротних активів, яка фінансується за рахунок довгострокових позик.

Таким чином, більша частина розрахованих коефіцієнтів показала тривалі негативні тенденції, деякі з них в кілька разів відрізняються від нормативних значень.

Результатом діяльності підприємства за звітний період став операційний збиток у розмірі 442 262 тис. грн., який на 512 403 тис. грн. менший від операційного збитку попереднього періоду. На показник операційного збитку вплинуло зменшення валового збитку від реалізації продукції на 217 920 тис. грн. та поява валового доходу від інших операцій у розмірі 194 753 тис. грн. на відміну від валового збитку від інших операцій 98 270 тис. грн. у 2018 році.

За звітний рік підприємство має чистий збиток у розмірі 454 172 тис. грн., що позитивно відрізняється від результату 2018 року на 510 508 тис. грн.

4 ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Охорона атмосферного повітря

ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» та його структурні підрозділи працюють згідно вимог:

- дозволу на викид забруднюючих речовин № 1210137800-452, термін дії якого становить 19.08.2022 року;

Для контролю та аналізу впливу діяльності підприємства на стан навколишнього природного середовища використовуються прямі інструментальні вимірювання кількісного та якісного складу забруднюючих речовин у викидах. Рівень забруднення атмосферного повітря та контроль за кількісними та якісними характеристиками викидів забруднюючих речовин джерелами підприємства контролюється промислово-санітарною лабораторією відділу № 111 згідно затвердженого та погодженого у відповідних інстанціях план-графіка.

Охорона водних ресурсів

Скид забруднюючих речовин у р. М. Сура здійснюється на підставі проекту ГДС, розробленого ТОВ «Кривбаспечпроект» в 2017 році, дозволів на спецводокористування та лімітів на скид забруднюючих речовин у водні об'єкти, затверджених Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області на 2017-2020 роки. Визначена радіоактивність та токсичність зворотних вод підприємства. Рівень забруднення стічних вод, що скидаються в б. Розсохувата контролюється промислово-санітарною лабораторією відділу № 111 згідно план-графіку.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Найменування забруднюючих речовин	Фактичні обсяги викидів, т
Азоту оксиди	1,972604
Аміак	0,054826
Ангідрид сірчистий	0,03420
Ацетон	0,835431
Бутилацетат	0,4621353
Бенз(о)пірен	-
Водень хлористий	0,097791
Вуглецю окис	0,580936
Вуглеводні	4,854835
Газоподібні фтористі сполуки	0,012846
Тверді речовини	3,057562
Кадмію сполуки	0,0000079
Марганець та його сполуки	0,01780
Нікель та його сполуки	0,0001903
Озон	0,000850
Ртуть та її сполуки	0,00000146
Свінець та його сполуки	0,0006313
Сірководень	0,000047
Спирт бутиловий	0,23633
Стирол	0,000341
Фенол	0,0018703
Формальдегід	0,0004728
Хром та його сполуки	0,002572
1 клас небезпечності	0,000199
2 клас небезпечності	0,043904
3 клас небезпечності	0,0000091
4 клас небезпечності	0,0000274

Найменування забруднюючих речовин	Фактичні обсяги викидів, т
ОБРД 0,01-0,1	0,003581
ОБРД 0,1 - більше 10	0,490
Двоокис вуглецю	853,720

Скиди забруднюючих речовин

Найменування речовин	Ліміти згідно ГДС, т/рік	Фактичні об'єми скиду, т
Органічні речовини (за показниками БСК ₅)	12,393	0,13689
Завислі речовини	38,095	0,40573
Сульфати	513,009	3,39128
Хлориди	507,930	1,54532
Азот амонійний	4,698	0,02219
Нафтопродукти	0,762	0,0051
Нітрати	38,730	0,05432
Нітрити	1,270	0,00336
Фосфати	2,032	0,0121
Цинк	0,254	0,000174
Залізо загальне	0,762	0,00648
СПАР	0,533	0,000766
Сухий залишок	1666,010	16,7845
ХСК	76,190	0,84088
Хром ³⁺	0,381	0,00020
Хром ⁶⁺	0,127	0,0000193
Мідь	0,254	0,000264
Нікель	0,254	0,000407
Кадмій	0,003	0,0000135
Свинець	0,084	0,000271

Утворені відходи виробництва

Найменування відходів	Фактичні об'єми, т
Відпрацьована ЗОР	-
Відходи абразивного інструмента	0,013
Рідкі побутові відходи	-
Тверді побутові відходи	800,1236
Відходи відпрацьованих шпал	-
Відпрацьовані акумуляторні батареї	3,4517
Відходи люмінесцентних ламп	4644
Відходи відпрацьованих формувальних та стрижневих сумішей	100,0
Шлам відстійників	0,1
Відходи відпрацьованих футерувальних матеріалів	35,325
Шлаки чавуна та вуглеводних сталей	22,4
Відпрацьовані мастила	-
Нафтошлами та нафтоводовідходи	-
Будівельні відходи	168,41492
Відходи деревини	5,48884
Бій скла	2,56489
Відходи чорних металів	1528,630
Відходи кольорових металів	6,046
Текстиль	0,93309
Відпрацьовані шини автомобілів	0,35502
Ганчір'я промаслене, матеріали обтиральні, забрудненні	0,58398

Найменування відходів	Фактичні об'єми, т
Відходи пластмасу	1,22154
Відходи пароніту	0,06989
Взуття зношене	0,026
Відходи гуму	2,24334
Сміття с доріг, листя, гілки	-
Відходи склотканини просоченої зв'язувальним матеріалом	0,054
Відпрацьовані рентгеноплівка	1,964
Фільтри відпрацьовані, забрудненні	0,00672
Відходи сальників та прокладок	0,0012
Відпрацьований фіксажний розчин	1,282
Відходи ЛЗР	0,0473
Відходи флюсів зварювальних	0,006
Відходи сухої фарби	3,31542

Сума екологічного податку за забруднення навколишнього природного середовища за 2019 року склала 28,0 тис. грн.

5 СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА КАДРОВА ПОЛІТИКА

Середньооблікова чисельність ПВП за категоріями:

Категорія ПВП	Чисельність (осіб)					
	середньооблікова			в еквіваленті повної зайнятості		
	2018 р.	2019 р.	%	2018 р.	2019 р.	%
Виробничі робітники	995	905	91,0	798	683	85,6
Допоміжні робітники	2 029	1 861	91,7	1 788	1 565	87,5
МОП	191	180	94,2	184	173	94,0
ВОХР	182	168	92,3	178	163	91,6
Учні	8	6	75,0	8	6	75,0
УСЬОГО	3 405	3 120	91,6	2 956	2 590	87,6
ІТР	2 182	2 088	95,7	1 952	1 788	91,6
РАЗОМ	5 587	5 208	93,2	4 908	4 378	89,2

Продуктивність праці одного ПВП в порівняних цінах на 01.01.2019 року

Період	На середньооблікову чисельність (грн.)	В еквіваленті повної зайнятості (грн.)
2018 рік	186 258	213 468
2019 рік	174 284	190 924

Середньомісячна заробітна плата ПВП з іншими заохочувальними та компенсаційними виплатами:

Період	На середньооблікову чисельність (грн.)	В еквіваленті повної зайнятості (грн.)
За 2018 рік	6 200	7 096
За 2019 рік	6 316	7 561

Розподілення фактичної середньомісячної заробітної плати ПВП по кварталах:

Період	На середньооблікову чисельність (грн.)	На середньооблікову чисельність в еквіваленті повної зайнятості, (грн.)
1 квартал	6 358	7 459
2 квартал	6 352	7 536
3 квартал	6 542	7 670
4 квартал	5 986	7 589
2019 рік	6 316	7 561

Втрати робочого часу по об'єднанню з триденним та одноденним режимом роботи і зупинками виробництва у зв'язку з відсутністю матеріальних ресурсів (сировини, матеріалів, комплектуючих), становлять 211 147 люд./днів, що складає 15,3% від загального фонду робочого часу.

У звітному році норми часу не переглядались, трудомісткість продукції не знижувалась.

Нові технічно обґрунтовані норми у виробництві у звітному періоді не впроваджувались.

Охорона праці

Стан виробничого травматизму на ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» за 2019 рік

Втрати у результаті виробничого травматизму	226 роб/днів (у тому числі: ПМЗ – 0 кал./днів)
Втрати, пов'язані з виробничим травматизмом та охороною праці	12 524 698,05 грн. (у тому числі: ПМЗ – 0 грн.)
у тому числі:	
Виплати по листам непрацездатності	4 742,03 грн.
Витрати на охорону праці	12 519 956,02 грн.

Найменування	2019 р.				2018 р.			
	усього	Головний завод	Відокрем. підрозділи	ПМЗ	усього	Головний завод	Відокрем. підрозділи	ПМЗ
1. Кількість травм у тому числі:	6	6	-	-	4	4	-	-
виробничого характеру:	-	-	-	-	-	-	-	-
внаслідок порушень інструкцій з охорони праці	2	2	-	-	4	4	-	-
внаслідок особистої необережності	-	-	-	-	-	-	-	-
допуск до роботи без навчання та перевірки знань з питань ОП	1	1	-	-	-	-	-	-
внаслідок невиконання посадових обов'язків	-	-	-	-	-	-	-	-
внаслідок порушення технологічного процесу	-	-	-	-	-	-	-	-
внаслідок незастосування засобів індивідуального захисту (у разі їх наявності)	1	1	-	-	-	-	-	-
внаслідок незадовільного технічного стану території	-	-	-	-	-	-	-	-
внаслідок недосконалості конструкції обладнання	-	-	-	-	-	-	-	-
внаслідок порушення правил безпеки руху	-	-	-	-	-	-	-	-
невиробничого характеру (Н-1/НП):	1	1	-	-	-	-	-	-
вибух	1	1	-	-	-	-	-	-
незадовільний стан здоров'я	-	-	-	-	-	-	-	-
у тому числі:								
2. Кількість нещасних випадків зі смертельним наслідком	1	1	-	-	-	-	-	-
виробничого характеру	-	-	-	-	-	-	-	-
невиробничого характеру (акт. Н-5)	1	1	-	-	-	-	-	-
3. Коефіцієнт частоти	0,82				0,79			
4. Коефіцієнт важкості	37,66				70,8			
5. Витрати на охорону праці	12 519 956,02 грн.				12 852 681,28 грн.			

Робота з кадрами за 2019 рік:

1. Підготовлено нових робітників	-	12 осіб
2. Перекваліфікація	-	69 осіб
3. Підготовлено на курсах цільового призначення	-	51 осіб

4. Підготовлено на виробничо-технічних курсах	–	57 осіб
5. Проведено навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців підприємства	–	216 осіб
6. Організовано всі види практик (виробнича, технологічна, конструкторська, переддипломна)	–	434 осіб
– студентам вищих навчальних закладів	–	107 осіб
– учням коледжів та технікумів	–	75 осіб
– учням професійно-технічних училищ	–	252 осіб
7. Організовано навчання для студентів вищих навчальних закладів, коледжів та технікумів, що навчаються без відриву від виробництва (вечірня та заочна система навчання)	–	15 осіб
8. Проведено екскурсій на підприємство	–	255 осіб

Текучість кадрів, осіб:

	всього	у т. ч. жінки
прийнято	166	102
звільнено	1 154	635

Віковий склад працівників ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» на 01.01.2020 р., осіб:

	всього	у т. ч. жінки
Всього, у т.ч.:	5 360	2 940
до 35 років	405	238
36 – 40 років	286	126
41 – 50 років	873	571
51 – 60 років	1 930	1 054
від 61 року і старші	1 866	951

За результатами 2019 року із загальної кількості працівників облікового складу

Прибуло молодих спеціалістів, осіб:

Період	Всього	у тому числі жінок
2018 рік	99	41
2019 рік	8/2	35

Навчаються, осіб:

	Всього	у тому числі жінок
у аспірантурі	2	–
у ВНЗ	16	8

Мають вищу освіту, осіб:

	Всього	у тому числі жінок
магістр, спеціаліст	1 729	971
бакалавр	42	22

Мають науковий ступінь кандидата наук – 6 осіб (у тому числі 0 – жінки).

Мають науковий ступінь доктор наук – 2 особи (у тому числі 0 – жінки).

6 УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Серед потенційних факторів ризику варто відзначити зовнішні фактори, які знаходяться поза межами впливу Підприємства. До таких можуть відноситись обмежувальні заходи державної політики, не прогнозовані коливання та нестабільність на фінансових ринках, кліматичні зміни, зростання цін на енергоносії.

Також, мають вплив і інші форс-мажорні обставини, які можуть бути визнані такими на підставі чинного законодавства України; можливі зміни в оподаткуванні та кредитно-фінансовій політиці держави.

З метою мінімізації ризиків, на Підприємстві функціонує система ризик - менеджменту, яка виявляє та розробляє рекомендації щодо управління та запобігання ризиків.

Підприємство використовує наступні методи управління ризиками:

- методи уникнення ризиків: відмова від співпраці з ненадійними клієнтами, ретельний аналіз та перевірка потенційних клієнтів усіма доступними методами;
- методи диверсифікації ризиків;
- методи компенсації ризиків: в разі необхідності страхування фінансових ризиків неповернення коштів від дебітора або клієнта; стратегічне планування діяльності, яке дозволяє передбачати появу «вузьких» місць, наперед ідентифікувати джерела ризиків; прогнозування зовнішнього середовища, тобто періодична розробка сценаріїв розвитку та оцінка майбутнього стану середовища господарювання як власного так і потенційних і діючих клієнтів, прогнозування поведінки партнерів та дій конкурентів, макроекономічне прогнозування; моніторинг нормативно-правового середовища. Отримані дані дозволяють відстежувати тенденції, дадуть час для підготовки до нормативних нововведень, дадуть можливість прийняти відповідні заходи для компенсації можливих втрат; навчання персоналу та його інструкування.

Для моніторингу ризиків управлінський персонал проводить розрахунок показників фінансового стану щоквартально та вдається до оперативних заходів попередження несприятливих подій. Крім того управлінським персоналом визначені індикатори безперервності діяльності підприємства, які постійно аналізуються:

Фінансові події:

- перевищення зобов'язань над активами або перевищення поточних зобов'язань над поточними активами (стосується зобов'язань підприємства перед Міністерством фінансів України по залученому кредиту під державні гарантії та поточних кредиторських зобов'язань по отриманим авансам перед замовниками РКТ (S7, Northrop Grumman));
- позики з фіксованим строком, погашення яких наближається, за відсутності реальних перспектив пролонгації чи погашення; або надмірне використання короткострокових позик для фінансування довгострокових активів (позика АТ КБ «ПРИВАТБАНК»);
- ознаки скасування фінансової підтримки кредиторами (відсутнє письмове повідомлення від компанії S7 про наміри припинення проєту РН «Зеніт»);
- негативні ключові фінансові коефіцієнти (наведені в розділу 3 Ліквідність та зобов'язання);
- значні операційні збитки або значне зменшення вартості активів, що використовуються для генерування грошових потоків;
- неможливість вчасно платити кредиторам (розрахунки за постачання електричної енергії, води);

- неможливість отримати фінансування для розробки нових основних продуктів або для фінансування інших суттєвих інвестицій (нові розробки з виготовлення РКТ та зразків військової техніки (проекти «Мальва», «Зеніт-7», «Булава»).

Операційні події:

- втрата ключового управлінського персоналу без його заміни (відтік персоналу у зв'язку з затримкою заробітної плати, низький рівень заробітної плати);
- втрата основного ринку, ключового клієнта (клієнтів) або головного постачальника (постачальників) (втрата замовлень на виготовлення РН для РФ, падіння виробництва тракторів, виробництва агрегатів шасі для літаків АН-140, АН-148, АН-158);
- труднощі з робочою силою (відтік кваліфікованих кадрів по причині затримки заробітної плати, її рівня та режиму праці);
- нестача важливих ресурсів (постачання необхідних матеріалів, комплектацій для РКТ з РФ).

Інші події:

- незавершені судові або регуляторні провадження проти суб'єкта господарювання, які у випадку їх задоволення можуть призвести до претензій, які суб'єкт господарювання з великою вірогідністю не зможе задовольнити (претензія від компанії «Боїнг», претензії за несплату ЄСВ та заробітної плати);
- зміни у законах чи нормативних актах або урядовій політиці, що, за очікуванням, негативно вплинуть на суб'єкт господарювання.

7 ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

Витрати на інновації за 2019 рік

(включаючи витрати на виконання робіт власними силами підприємства та інші відповідні витрати)

(тис. грн з одним десятковим знаком)

	Код рядка	Сума витрат на інновації
A	Б	1
Усього (сума рядків 111-115/116-122, 124)	110	767,4
у тому числі за напрямками		
внутрішні науково-дослідні розробки (без амортизації, включають капітальні витрати на споруди й обладнання для виконання науково-дослідних розробок)	111	
зовнішні науково-дослідні розробки	112	
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (за виключенням витрат на обладнання для науково-дослідних розробок)	113	738,7
придбання інших зовнішніх знань	114	28,7
інші (включаючи дизайн, навчання, маркетинг та іншу відповідну діяльність; організаційні та маркетингові інновації))	115	
у тому числі за джерелами фінансування		
власні кошти	116	767,4
кошти державного бюджету	117	
кошти місцевих бюджетів	118	
кошти позабюджетних фондів	119	
кошти вітчизняних інвесторів	120	
кошти іноземних інвесторів	121	
кредити	122	
з них на пільгових умовах	123	
кошти інших джерел	124	

У звітному році інноваційна продукція (товари, послуги) не впроваджувалась і не реалізовувалась.

На підприємстві ведуться дослідження проєктів з оборонної тематики.

8 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ

Номенклатура	Од. вим.	План на 2020 рік				
		1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	2020 р.
Реалізація товарної продукції (робіт та послуг)	тис. грн.	78 287	145 788	126 309	754 092	1 104 476
<i>в тому числі:</i>						
Ракетно-космічна техніка	тис. грн.	57 591	124 788	98 295	726 302	1 006 976
<i>РН «Таурус-2»</i>	<i>шт.</i>	–	–	–	2	2
<i>БМД РН «Вега»</i>	<i>шт.</i>	–	3	–	1	4
Цивільна продукція	тис. грн.	2 625	2 625	2 625	2 625	10 500
<i>Шасі АН-148</i>	<i>шт.</i>	–	–	–	–	–
<i>Трактори</i>	<i>шт.</i>	–	–	–	–	–
Продукція (роботи та послуги) непромислового характеру	тис. грн.	18 071	18 375	25 389	25 165	87 000

Генеральний директор

Головний бухгалтер

С. ВОЙТ

І. БЕРЕЗКА

Нижкошова